

Walka z kryzysem

Budżety samorządów

W ostatnim numerze „Polski Gospodarczy” znajdujemy zestawienie wydatków budżetowych naszych samorządów w ostatnich latach, częściowo według zamkniętych rachunków, częściowo według preliminarzy budżetowych. Budżety samorządów jeszcze w roku 1928/29 wynosiły 1262,1 milj. zł., zaś w roku 1933/34 wyniosą zapewne 630,7 milj. zł. Spadły zatem równo do połowy.

Byłby to objaw pocieszający, świadczący zarazem o dużej oszczędności w gospodarce samorządowej, gdyby nie to, że zmniejszenie dotyczy przede wszystkim budżetów nadzwyczajnych, to jest inwestycyjnych. Ogółem wydatki budżetowe samorządów zmniejszyły się w ciągu ostatnich lat sześciu o 631,4 milj. zł. zaś wydatki nadzwyczajne o 585,1 milj. zł. Zatem redukcja wydatków zwyczajnych wynosi zaledwie 156,3 milj. zł. Coprawda trzeba stwierdzić, że wydatki wzrosły wydatki na oprocentowanie długów, co częściowo skompensowało oszczędności administracyjne.

W tej dziedzinie zrobiono poważny wysiłek. Zalecenia, wydane przez władzę nadzorczą, a dotyczące oszczędności w wydatkach samorządowych są nader celowe i żałować należy, że nie stosuje się ich w gospodarce państwowej. Tak na przykład przez rozporządzenie Prezydenta RP. z 31 października 1932 r. wprowadzono zakaz zwiększania etatów personalnych, wnoszenia i przebudowywania budynków administracyjnych oraz pomnażania środków lokomocji (samochody!).

Drogą, prowadzącą niechybnie do usprawnienia gospodarki samorządów i jej potanienia, byłoby niewątpliwie oddanie kierownictwa nad nią istotnej reprezentacji ludności. Nikt tak nie będzie dbał o oszczędność, jak zainteresowani płatnicy podatków. Oszczędności przeprowadzane w sposób mechaniczny pod nakazem Min. Spraw Wewnętrznych, mogą się natomiast odbijać szkodliwie na działalności związków samorządowych, które będą szły po linii najmniejszego oporu.

Czytajcie
Nowiny CodzienneEMILJA PLATER
zdobywa gorące uznanie

Otrzymał list wśród wielu innych podpisany przez kilkanaście osób, wyrażający radość z wystąpienia Emilii Plater w Teatrze Wielkim. Podpisane panie dowodzą, iż nie ma Polki, która by nie uważała za konieczne być na przedstawieniu Emilii Plater, bo „ta polska Joanna d'Arc” — zdaniem listu — jest wyrazem idealnym najszybszych dążeń kobiet polskich.

Istotnie dzięki świetnej grze Eugenii Godlewskiej i całego zespołu „Emilia Plater” wywiera ogromne wrażenie. Każdy akt osławiany jest burliwie. W czasie aktu III-go zrywają się co chwila entuzjastyczne

Kongres dróg polnych
Miljon złotych rocznie zamiast... 100 milionów
na utrzymanie i budowę dróg

Wczoraj zakończył się w Warszawie kongres drogowy, któryby z dużą słusnością można nazwać kongresem dróg polnych, jako że szos mamy niewiele, a te, które są, niewiele się różnią od dróg polnych, czyli tak zwanych polskich.

Oczywiście, omawiano przede wszystkim sprawę funduszy na budowę dróg. We wnioskach kongresu wymieniane są dotacje funduszu pracy oraz funduszu inwestycyjnego, dotacje z budżetu państwowego, specjalne celowe podatki samorządowe itp.

Nie wiemy, czy jest rzeczą wskazaną, tak jak to kongres uchwalił, aby obciążyć konie opłatami na fundusz drogowy.

Czy nie dosyć już mamy nowych podatków? Czyż w szczególności obciążanie nowymi opłatami rolnictwa jest celowe?

Radzilibyśmy zwolennikom tej koncepcji udać się w pojedynkę w prodroże propagandowe

po kraju dla przekonania właścicieli o celowości tego nowego obciążenia. Dla tych, którzy wrócić cało,

trzeba by wyznaczyć sowite nagrody.

Na kongresie wysuwano także koncepcje innego rodzaju. Mniejszość domagała się wydania specjalnej ustawy, zezwalającej na płacenie robotnikom przy pracach drogowych nie pieniędzmi

a w naturze. Szerog wniosków i projektów zmierzał do ułatwienia spłaty założeń podatkowych w postaci bądź materiału drogowego, bądź też w robociznie. Na tej drodze napewno można wiele zrobić, chodiliby tylko o bardzo proste i bardzo praktyczne ujęcie tych zagadnień, bez rozpaczliwej formalistycznej biurokratyzacji.

Wniosek o wprowadzenie zapłaty w naturze dla robotników pracujących przy budowie i naprawie dróg został odrzucony. Mówiono, że jest on ekonomicznie naiwny.

Otóż nie wiemy, czy z tem zagadnieniem można się załatwić w tak prosty sposób. W kraju mamy wszelkich materiałów drogowych pod dostatkiem; pozbawiamy zaś moc rąk do pracy, zwłaszcza na wsi.

brawa. Wzruszenie ogarnia wszystkich. Płyną łzy...

Jutro we wtorek Emilia Plater grana będzie w Teatrze Wielkim po raz 12-ty o godz. 7 wieczorem, aby umożliwić wszystkim powrót do domów przed godz. 10-tą nawet do najodleglejszych krańców miasta.

Ceny biletów nadzwyczaj niskie mimo wielkich kosztów przedstawienia, przepychy kostiumów i tłumów statystów. Fotele już od 5-go rzędu kosztują 1 zł. 50, krzesła w łóżach 1 zł. 50, balkon II piętra 95 gr., III p. 75 gr., IV p. 45 gr. Garderoba nie obowiązuje. Program 30 gr.

Nasze drogi wymagają w całym kraju naprawy. Brak szos zwiększa odległość między miastem i wsią, zwiększa rozpiętość między cenami artykułów rolniczych i przemysłowych ze szkodą zarówno dla miast, jak i dla wsi.

To wszystko jest ekonomicznym absurdem. W tych warunkach

z dużą ostrożnością należy krytykować wszelkie projekty, któreby umożliwiły podjęcie na szerszą skalę prac w budowie i naprawie dróg. Naprawdę państwo może obecnie przejmować

Rokowania handlowe
polsko-sowieckie

Dzisiaj rozpoczęły się w Warszawie wstępne konferencje przyglądając „Polrosi” z pełnomocnikiem Ludowego Komisariatu Handlu Zagranicznego, p. Firszowem.

W konferencji tej biorą udział delegaci „Sowpoltorgu”, pp. dyr. Ziabiński i Grünberg.

Jedna instytucja
handlu kompensacyjnego

Jutro ma się odbyć posiedzenie Komisji Handlu Zagranicznego Związku Iz Przemysłowo-Handlowych. Komisja ma opracować pro-

gram eksportowy Związku Iz Przemysłowo-Handlowych. Poza tem zajmie się ona sprawą handlu kompensacyjnego, przyczem wysunie podobno program połączenia wszystkich organizacji, zajmujących się handlem kompensacyjnym w jedną.

Pierwsze zebranie poświęcone było sprawie wykonania planu importowo-eksportowego „Sowpoltorgu” w roku 1933/4.

Zasada konieczność wprowadzenia zmian w tym planie, gdyż niektóre pozycje wzajemnej wymiany zostały już wyczerpane, inne natomiast okazały się niezupełnie realne.

Pozatem Komisja ma się zająć sprawą clearingu walutowego z Argentyną oraz sprawą aukcyj owoce w Gdyni.

Sprawa unifikacji organizacji, zajmujących się handlem kompensacyjnym wysunięta została dlatego, że Związek Iz Przemysłowo-Handlowych pragnie wywrzeć odpowiedni wpływ na politykę kompensacyjną i kontrolować ten rodzaj handlu zagranicznego.

Wzrostu papierów procentowych przybiera nadal na sile

Wczoraj i dzisiaj na giełdzie warszawskiej w dalszym ciągu zaznaczyła się mocna tendencja dla papierów procentowych. Kurs pożyczki stabilizacyjnej doszedł do 50, kurs 5-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 64,50, kurs 8-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 54,50.

Ostatnio przybrała na sile ruch wycofywania wkładów z instytucji oszczędnościowych i banków oraz kupowania za te pieniądze papierów procentowych, dających stosunkowo znacznie niższe odsetki. Równocześnie spekulacja wycofuje się z obrotu złotem. Kurs rubla złotego i dolara złotego jest taki niski, jak ni-

gdy w ciągu ubiegłego roku. Giełda dzisiejsza wskutek zwiększenia się obrotów papierami procentowymi miała przebieg bardzo ożywiony.

Zwyżka papierów procentowych
przybiera nadal na sile

Wczoraj i dzisiaj na giełdzie warszawskiej w dalszym ciągu zaznaczyła się mocna tendencja dla papierów procentowych. Kurs pożyczki stabilizacyjnej doszedł do 50, kurs 5-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 64,50, kurs 8-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 54,50.

Ostatnio przybrała na sile ruch wycofywania wkładów z instytucji oszczędnościowych i banków oraz kupowania za te pieniądze papierów procentowych, dających stosunkowo znacznie niższe odsetki. Równocześnie spekulacja wycofuje się z obrotu złotem. Kurs rubla złotego i dolara złotego jest taki niski, jak ni-

gdy w ciągu ubiegłego roku. Giełda dzisiejsza wskutek zwiększenia się obrotów papierami procentowymi miała przebieg bardzo ożywiony.

Wczoraj i dzisiaj na giełdzie warszawskiej w dalszym ciągu zaznaczyła się mocna tendencja dla papierów procentowych. Kurs pożyczki stabilizacyjnej doszedł do 50, kurs 5-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 64,50, kurs 8-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 54,50.

Ostatnio przybrała na sile ruch wycofywania wkładów z instytucji oszczędnościowych i banków oraz kupowania za te pieniądze papierów procentowych, dających stosunkowo znacznie niższe odsetki. Równocześnie spekulacja wycofuje się z obrotu złotem. Kurs rubla złotego i dolara złotego jest taki niski, jak ni-

gdy w ciągu ubiegłego roku. Giełda dzisiejsza wskutek zwiększenia się obrotów papierami procentowymi miała przebieg bardzo ożywiony.

(C. d. n.).

Podatki

płatne w styczniu

W styczniu r. b. płatne są następujące podatki:

1) do 15 stycznia — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1933 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w grudniu r. ub. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysłowe I — V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

2) do 15 stycznia — zaliczka miesięczna na podatek nadwyżkowego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników w grudniu r. ub.;

3) do 5 stycznia — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w okresie 16 — 31 grudnia r. ub.; do dn. 20 stycznia — tenże podatek, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni stycznia r. b.;

4) w terminie dni 7 po dokonaniu potrącenia — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Nadto płatne są w styczniu zaległości, odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w styczniu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu.

Ważność umowy z małoletnim
Ciekawe zagadnienie rozstrzygnie sąd

Ciekawą sprawą do rozstrzygnięcia będzie miał Sąd Apelacyjny w Warszawie. Przed dwoma

laty 18-letni Józef Szwedziński zawarł umowę prywatno - prawną z Ministerstwem Poczt i Telegrafów, na mocy której uzyskał dzierżawę agencji pocztowo - telegraficznej w Pęczniewie powiatu tureckiego. Niedawno agencja została okradziona, wskutek czego pocztą poniosła straty w wysokości około 5000 zł. Wówczas Ministerstwo Poczt i Telegrafów wystąpiło do Sądu Okręgowego w Kaliszu z powództwem przeciwko Szwedzińskiemu z żądaniem

zwrotu strat, które wynikły spowodu niedbalstwa dzierżawcy. Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił skargę na tej zasadzie, że Szwedziński, jako nieletni nie mógł zawrzeć prawnie umowy, a umowa, którą zawarł, jako nieodpowiadająca warunkom, z punktu widzenia prawa cywilnego, ipso facto jest nieważna.

Wówczas prokurator generalna zaskarżyła ten wyrok do Sądu Apelacyjnego, który w dniach najbliższych będzie rozpatrywać tę ciekawą sprawę. Prokurator generalna w skardze apelacyjnej wywodzi, iż umowa Szwedzińskiego z punktu widzenia prawa jest ważna dotąd, dopóki jej nikt nie zakwestjonował, wobec tego zaś, że ani Szwedziński, ani nikt z osób trzecich nie podnosi kwestji ważności umowy, kontrakt jest ważny i jako taki rodzi prawa i obowiązki stron.

Giełda dzisiejsza wskutek zwiększenia się obrotów papierami procentowymi miała przebieg bardzo ożywiony.

Wczoraj i dzisiaj na giełdzie warszawskiej w dalszym ciągu zaznaczyła się mocna tendencja dla papierów procentowych. Kurs pożyczki stabilizacyjnej doszedł do 50, kurs 5-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 64,50, kurs 8-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 54,50.

Ostatnio przybrała na sile ruch wycofywania wkładów z instytucji oszczędnościowych i banków oraz kupowania za te pieniądze papierów procentowych, dających stosunkowo znacznie niższe odsetki. Równocześnie spekulacja wycofuje się z obrotu złotem. Kurs rubla złotego i dolara złotego jest taki niski, jak ni-

gdy w ciągu ubiegłego roku. Giełda dzisiejsza wskutek zwiększenia się obrotów papierami procentowymi miała przebieg bardzo ożywiony.

Wczoraj i dzisiaj na giełdzie warszawskiej w dalszym ciągu zaznaczyła się mocna tendencja dla papierów procentowych. Kurs pożyczki stabilizacyjnej doszedł do 50, kurs 5-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 64,50, kurs 8-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 54,50.

Ostatnio przybrała na sile ruch wycofywania wkładów z instytucji oszczędnościowych i banków oraz kupowania za te pieniądze papierów procentowych, dających stosunkowo znacznie niższe odsetki. Równocześnie spekulacja wycofuje się z obrotu złotem. Kurs rubla złotego i dolara złotego jest taki niski, jak ni-

gdy w ciągu ubiegłego roku. Giełda dzisiejsza wskutek zwiększenia się obrotów papierami procentowymi miała przebieg bardzo ożywiony.

Wczoraj i dzisiaj na giełdzie warszawskiej w dalszym ciągu zaznaczyła się mocna tendencja dla papierów procentowych. Kurs pożyczki stabilizacyjnej doszedł do 50, kurs 5-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 64,50, kurs 8-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 54,50.

Ostatnio przybrała na sile ruch wycofywania wkładów z instytucji oszczędnościowych i banków oraz kupowania za te pieniądze papierów procentowych, dających stosunkowo znacznie niższe odsetki. Równocześnie spekulacja wycofuje się z obrotu złotem. Kurs rubla złotego i dolara złotego jest taki niski, jak ni-

gdy w ciągu ubiegłego roku. Giełda dzisiejsza wskutek zwiększenia się obrotów papierami procentowymi miała przebieg bardzo ożywiony.

Wczoraj i dzisiaj na giełdzie warszawskiej w dalszym ciągu zaznaczyła się mocna tendencja dla papierów procentowych. Kurs pożyczki stabilizacyjnej doszedł do 50, kurs 5-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 64,50, kurs 8-procentowych listów zastawnych m. Warszawy do 54,50.

Ostatnio przybrała na sile ruch wycofywania wkładów z instytucji oszczędnościowych i banków oraz kupowania za te pieniądze papierów procentowych, dających stosunkowo znacznie niższe odsetki. Równocześnie spekulacja wycofuje się z obrotu złotem. Kurs rubla złotego i dolara złotego jest taki niski, jak ni-

gdy w ciągu ubiegłego roku. Giełda dzisiejsza wskutek zwiększenia się obrotów papierami procentowymi miała przebieg bardzo ożywiony.

Fuzja

francuskich fabryk
włókienniczych

Francuskie firmy włókiennicze w Polsce prowadzą pertraktacje, dotyczące fuzji ich przedsiębiorstw. Narazie fuzja ta objąć ma fabryki przemysłu włókiennego. W najbliższym czasie połączone będą dwie duże spółki akcyjne, właścicielki fabryk w Łodzi i Tomaszowie, a mianowicie firma „Allart-Rousseau” i Spółka Akcyjna „Piesch”. Francuskie towarzystwa włókiennicze w Polsce zamierzają również utworzyć wspólne biuro eksportowe.

Dziś na giełdzie

Waluty: Dolar 5,67; frank francuski 34,84; frank szwajcarski 172; funt sterling 29; marka niemiecka 211,40; szyling austriacki 99,60; korona czechoska 25,80.

Monety: Dolar złoty 8,94; rubel złoty 4,625.

Dewizy: Berlin 211,80; Belgia 123,75; Gdańsk 173,05; Holandia 358; Kopenhaga 130,05; Londyn 29,09; Nowy Jork 5,695; Nowy Jork (kabel) 5,71; Paryż 34,86; Praga 26,43; Sztokholm 150,20; Szwajcaria 172,43; Włochy 46,78.

Papiery procentowe: 3 proc. Poż. Budowlana 41,75; 4 proc. Poż. Dolarowa 51,75; 4 proc. Poż. Inwestycyjna 107,75; 4 proc. Poż. Inwestycyjna 111; 5 proc. Poż. Konwersyjna 54,50; 5 proc. Poż. Kolejowa 50; 6 proc. Poż. Dolarowa 59,50; 8 proc. Poż. Dillonowska 71,50; 7 pr. Poż. Stabilizacyjna 59; 7 proc. Poż. Dolarowa Warszawa 53,75; 7 proc. Poż. Śląska 62; 4,5 proc. Listy Zast. Ziemskie 50,75; 7 proc. Listy Zast. Ziem. Dolar. 42,25; 5 proc. L. Z. T. K. m. Warszawy 64,50; 8 proc. Listy Zast. m. Warszawy 54,50.

Akcje: Bank Polski 87,25; Lilpop 11; Starachowice 10,40; Ostrowiec 20,50; Modrzejów 3; Haberbusch 39.

Podróżuj samolotem

William Locke

Chwalcy bałwanów

Przekład L. Ciechanowieckiej.

— Cóż nią jest, w takim razie? Nie otrzymała na to odpowiedzi, ale z piersi Ireny wyrwało się westchnienie.

— Dobrze byłoby, żebyś znowu nawiązała towarzyskie stosunki i skupiała wokoło siebie sympatycznych ci ludzi. Chciałbym ci w tem pomóc.

Był jeszcze pod wrażeniem niedawnej rozmowy z Harrowayem.

— Czasami brak mi dawnych, starych przyjaciół — odparła, ale najwidoczniej myślała o czemś innym, gdyż wzrok miała utkwiony w przestrzeń.

Rozmowa rwała się, przeszli więc do salonu. Hug przysunął ciężki fotel do komina, na którym płonął wesoły ogień, i podsunął mały stołeczek pod nogi Irenie. Podziękowała mu, ale była jakby onieśmieszona jego uprzejmością. Gerard nigdy nie okazywał jej troskliwości. Przez asocjacje pojęć przypomniała sobie nagle dawne dzieje. W oczach jej zabłyśły łzy. Hug widząc to pochylił się nad nią pelen niepokojem.

— Biedactwo — szepnął.

— Otarło przedko łzy, uśmiechając się z wysiłkiem.

— Wspomnienie tego co przeszło bywa czasem takie dokuczliwe — zauważyła.

Naprawdę usiłowali nawiązać znowu rozmowę. Przychodziło to im z trudem. Czuli się dziwnie nieswojo,

71)

jakby w pokoju oprócz nich znajdował się niewidzialny świadek.

— Wyglądasz niedobrze, Reniu. Jesteś zmęczona — rzekł Hug, wstając z krzesła. — Nie chcę cię dłużej nudzić. Dziękuję ci za wszystko, coś mi powiedziała dzisiaj.

Odwróciła od niego głowę. Zauważył, że ręce jej drżały, a na jej błądą twarz wypłynął nikły rumieniec.

— Więc zrozumiałeś... — wyjąkała.

— Tak — odpowiedział — ale przemawiał przez ciebie anioł, a nie kobieta. Zresztą nie mogę cię prosić o coś takiego, o co nie mam prawa cię prosić.

Spojrzała mu prosto w oczy.

— Ach, żebyś tylko nie myślał, że ja... Żebyś nie myślał tak jak inni...

Dawała mu do zrozumienia, że obawia się iż pomyśli, że chce go zmusić do małżeństwa, ze względów towarzyskich.

— Jako żywo, tego nie pomyśl! — wykrzyknął. — Nie mówmy o tem.

Rozstali się bez słów. Hug, biegnąc po schodach czuł, jak mu krew huczy w skroniach.

ROZDZIAŁ XIX.

Irena pierwsza złożyła broń i poddała się. On zaś odrzucił ofiarę bezinteresownej i pozbawionej egoizmu duszy. Sprawa była zlikwidowana ostatecznie. Wiedział dobrze, że Irena jest zbyt dumna i zbyt wiele ma charakteru, aby dążyła do małżeństwa tylko przez wzgląd na opinię. Nie chciał jednak uwierzyć, że go kocha, i że go pożąda. Był zaręczony pewny, że zdola oprzeć się pokusie. Zatnie zęby i stłumi głód serca, a jeżeli raz je-